

JOGORVOSLATI AKTUALITÁSOK

Dr. Horváth Éva LL.M., közbeszerzési biztos, Közbeszerzési Hatóság

DOI: 10.37371/KEP.2025.8.2

A Közbeszerzési Értesítő Plusz jelen számában ismertett jogeset az ajánlatkérő által aránytalanul alacsony minősített ajánlattal kapcsolatos.

A Döntőbizottság D.185/17/2025. számú határozata

A jogorvoslati ügyel érintett tárgyak: Az ajánlatkérő a Kbt. 72. §-a szerinti eljárásban az árandokolás-kérésében előírt körben, az árandokolásban található nem megfelelés miatt nyilváníthatja érvénytelenné az adott ajánlatot a Kbt. 73. § (2) bekezdésében meghatározott érvénytelenségi ok miatt.

Tényállás

Az ajánlatkérő a Kbt. Harmadik Rész, 112. § (1) bekezdés b) pontja szerinti nyílt közbeszerzési eljárást indított piaccsarnok felújítási munkái építési beruházás tárgyában, melynek ajánlati felhívását 2024. szeptember 3-án adta fel.

A felhívás tartalmazta a közbeszerzés tárgyának, mennyiségének, az értékelési szempontoknak a meghatározását.

A felhívásban az ajánlatkérő előírta továbbá: „Az Ajánlattevőnek az ajánlata részeként szakmai ajánlatként a kiadott árazatlan költségvetéssel megegyező árazott költségvetést is csatolni kell. Érvénytelen az ajánlat, ha az ajánlattevő ajánlatához nem nyújtja be az árazott költségvetést.”

Az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumok részeként kötelező formai és tartalmi követelményeket, kiviteli terveket, beárazandó árazatlan költségvetési kiírást bocsátott az ajánlattevők rendelkezésére.

Az ajánlattételi határidőig 15 ajánlat érkezett, ajánlatot tett a kérelmező is.

Az ajánlatkérő a Kbt. 72. § (1) bekezdés alapján árandokolást kért a kérelmezőtől, a következők szerint:

„Felhívjuk az ajánlattevő figyelmét az alábbiakra:

Ha a Tisztelt Ajánlattevő által alkalmazott rezsioradíj alacsonyabb, mint az Építőipari Ágazati Párbeszéd Bi-

zottság ajánlása alapján az építésügyért felelős miniszter rendeletében megállapított minimális építőipari rezsioradíj mértéke, az ajánlatkérő különös figyelemmel vizsgálja a Kbt. 72. § (4) bekezdése szerinti körülmények fennállását.”

Hivatkozott a 191/2009. (IX. 15.) Korm. rend. 2. § h) pontjára.

„Ajánlatkérő a fentiek szerinti indokolás keretében különösen, de nem kizárólagosan kéri az alábbiak bemutatását:

- a teljesítéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek bemutatását, körülményeinek ismertetését, ezek költségigényét számszerűen és szövegesen indokolva, ezen belül legalább a teljesítéshez szükséges élómunka-ráfordítás bemutatását, azok költségigényét (alvállalkozói díjak, munkabérek számított költségei, közterhek, egyéb kalkulálható költségek, utazási költségek, stb.),

- a Tisztelt Ajánlattevő által alkalmazott rezsioradíj számított költségei csatolását,

- az Építőipari Normagyűjtemény alapján támassza alá a normaidőket, és a 2024. évre minimális építőipari rezsioradíjat figyelembe véve – saját rezsioradíján vezesse le az árképzését, melyből egyértelműen megállapítható, hogy a vállalása nem tekinthető irreálisan alacsonynak.

- továbbá a Tisztelt Ajánlattevő számára a teljesítés kivételosen előnyös körülményeinek ismertetését, indokolását, amennyiben van ilyen.

Ajánlatkérő nyomatékosan felhívja a Tisztelt Ajánlattevő figyelmét arra, hogy a fentiek alapján olyan részletezettséggel adja meg indokolását, amely alkalmas arra, hogy az Ajánlatkérő meggyőződhesen az ajánlati elemek megalapozottságáról. Ennek érdekében objektív, számszerűsített, érdemi indokot szükséges adnia a kért ellenszolgáltatás alátámasztása érdekében, kerülendő az általános, konkrétum nélküli hivatkozások, indokolások.

Kérjük, hogy minden adatot vagy tény, amelyre az indokolásban hivatkoznak, olyan dokumentummal támasszanak alá, amelyekből egyértelműen, objektíven

megállapítható a hivatkozott adat vagy tény valóságára. Felhívjuk a Tisztelt Ajánlattevő figyelmét, hogy Ajánlatkérő kizárólag objektív alapú indokolást tud elfogadni, így különösen korábbi szerződéses gyakorlat igazolt bemutatását.”

A kérelmező az árandokolását határidőben megadta, amelyet teljes egészében üzleti titokká nyilvánított.

Az ajánlatkérő kiegészítő árandokolást kért a kérelmezőtől a következők szerint:

„A Bíráló Bizottság kiegészítő árandokolás benyújtását látja szükségesnek, melyet az alábbiak szerint rendel el:

KIEGÉSZÍTŐ ÁRINDOKOLÁS 1./ Kérjük ajánlattevőt, hogy csatolja a kivitelezéshez szükséges anyagszükségleteket alátámasztó konkrét árajánlatokat!

KIEGÉSZÍTŐ ÁRINDOKOLÁS 2./ Kérjük ajánlattevőt, hogy mutassa be, hogy 2025. évre vonatkozóan (2025. évre vonatkozóan folyósítandó támogatásokra) milyen bértámogatási támogatói okiratokkal rendelkezik, mekkora a támogatások mértéke, és ez hogyan nyújt fedezetet a minimális rezsioradíj mértékéről szóló ÉKM rendeletben meghatározott összeg, és a megajánlott rezsioradíj összege közötti különbségre! Kérjük csatolják a támogatási szerződést/támogatói okiratot, mely alátámasztja a bértámogatásra jogosultságot és annak összegét!”

A kérelmező a kiegészítő árandokolást megadta, amelyet teljes egészében üzleti titokká nyilvánított.

Az ajánlatkérő a közbenső döntésével érvénytelené nyilvánította a kérelmező ajánlatát, melyet a következőkkel indokolt:

„1. **KIEGÉSZÍTŐ ÁRINDOKOLÁS 2./** Ajánlattevő az eredeti árandokolásában az alábbiakat rögzítette a MUNKADÍJ fejezetben:

»A foglalkoztatás költségeire rendszeresen pályázunk támogatásokért is, és rendszeresen eredménnyel. Támogatásaink adatait az alábbiakban adjuk meg.«

Alább a támogatások felsorolásánál:

»Társaságunk rentábilis működését, és kedvezőbb árszinten történő teljesítést tesznek lehetővé elnyert támogatásaink is«

Ezt követően egy eszközbeszerzésre vonatkozó, valamint négy munkaerő támogatási szerződést mutat be, mely utóbbiakra vonatkozóan valamennyi tekintetében

a támogatási időszak 2023. évben lejárt, ezért teljes bizonyossággal megállapítható, hogy azok nem adhatnak alapot a kedvezőbb rezsioradíj alkalmazására.

Ajánlattevő az eredeti árandokolásban még a fent idézett első mondata alapján ezen támogatásokat kifejezetten a foglalkoztatás költségeire vonatkozóan jelöli meg, mint a kedvezőbb megajánlás alapjai, kiegészítő árandokolásában viszont már úgy nyilatkozik, hogy »felhívjuk T. Ajánlatkérő figyelmét, hogy árandokolásunkban a társaságunk által megszerzett támogatásokat sem egy alacsonyabb bérszint indokaként mutattuk be!«.

2025. évre kiterjedő hatályú támogatási szerződés bemutatása nem történt meg a kiegészítő árandokolás során, mindössze nyilatkozatot tett, hogy az idei évben is folytatja a támogatások kérelmezését, az eddigi gyakorlatnak megfelelően.

Tekintettel arra, hogy valamennyi foglalkoztatásra irányuló bemutatásra került támogatási szerződés hatálya lejárt, új támogatást a foglalkoztatásra ajánlattevő bemutatni nem tudott, így Bíráló Bizottság megállapítja, hogy az ajánlattétel időpontjában, és jelenleg sem rendelkezik ajánlattevő támogatási forrással a foglalkoztatás költségeinek finanszírozására.

Ajánlattevő az alacsonyabb rezsioradíj indokaként a továbbiakban a szállás költség és a szállítási költség kedvezőbb voltát jelölte meg. Bíráló Bizottság az árandokolásban benyújtott 1. sz. mellékletként csatolt táblázat adatait összehasonlította a 18/2023. ÉKM rendelet 1. számú mellékletével, mely attól az alábbi sorok vonatkozásában mutat eltéréseket:

Rendelet Ajánlat

Alapbér 1704 üzleti titok

Szállásköltség 29 üzleti titok

Csoportos személyszállítás 387 üzleti titok

Ügyvitel, munkahelyi irányítás 1319 üzleti titok

Ajánlattevő az árandokolásában és annak kiegészítésében indokát adta, hogy milyen okból nem merül fel szállásköltség és miért rendkívül alacsony a személyszállítás költsége, azonban az ügyvitel és munkahelyi irányítás költségei szükségszerűen felmerülő költségek a teljesítés során, mely költségelem a jogszabályban szabályozottan előírt mértéket nem éri el, és ajánlattevő a negatív irányú eltérés indokát nem adta.

Ajánlattevő kiegészítő indoklásában akként nyilatkozott, hogy álláspontja szerint az »árképzésünk és indoklásaink elfogadhatósága tehát csak az ajánlattétel időpontjában ismert kötelező előírások és körülmények figyelembevételével vizsgálható«. Bíráló Bizottság az ajánlattevői álláspontot az alábbi indokok alapján nem fogadja el:

Természetesen ajánlatkérő objektív adatként az ajánlattétel időpontjában az akkor hatályban lévő jogszabályok és kötelező előírások ismeretét várhatja el, azonban ez nem jelenti azt, hogy egy következő naptári évben teljesítendő szerződés során az ajánlattétel időpontjában hatályos jogszabályban rögzített mértékkel való kalkuláció automatikusan megfelelő, és következő naptári évben teljesíthető.

Köztudomású tény, hogy minden naptári év utolsó hónapjában közzétételre kerül a következő naptári évre vonatkozó minimális építőipari rezsiorádj mértékéről szóló rendelet. Az is köztudomású, hogy az évről évre – legalább az infláció mértékével – emelkedik. Tekintettel arra, hogy az ajánlattétel időpontja 2024. október hónapra esett, ajánlattevőnek egyértelműen tisztában kellett lennie azon körülménnyel, hogy a szerződés teljesítése 2025. évben fog bekövetkezni. 2025. évi teljesítés esetén az adott naptári évben alkalmazandó minimális építőipari rezsiorádj lesz kötelezően alkalmazandó, melyre vonatkozó kalkulációt az ajánlattétel során az árképzésbe be kell építenie.

A 2025. évre hatályos minimális építőipari rezsiorádj ÉKM rendelet alapján az alábbi megállapítások tehetőek:

A 2025. évre vonatkozóan kötelezően alkalmazandó rezsiorádj mértéke 6764,- Ft. Figyelembe véve az ajánlattevő által indokolt költségelemek csökkentését, mely szállás »üzleti titok« Ft, és csoportos személyszállítás »üzleti titok« %-on történő költségelése azaz 2025. évre vonatkoztatva »üzleti titok« Ft, a teljesítés során az ajánlattevő által kötelezően alkalmazandó rezsiorádj »üzleti titok« Ft. Ezen összeg felszorozva az ajánlattevő által az árindoklásában bemutatott »üzleti titok« órával az 86.820.075,-Ft munkadíjat eredményez (az ajánlatban megajánlott 71.913.405,-Ft helyett). Ehhez hozzáadva ajánlattevő által megadott anyagköltséget, mely 59.906.321,-Ft, bekerülési költségként, 146.726.396,-Ft-ot kapunk (az ajánlatban megajánlott 131.819.726,-Ft aján-

lati ár helyett). Tekintettel arra, hogy az ajánlattevő által az árazatlan költségvetésben kalkulált anyagköltség 59.906.321,-Ft, melyre vonatkozóan annak »üzleti titok« %-át lefedő agyarájánlatokat csatolt kiegészítő árindokolása során, azaz az anyagár »üzleti titok« %-a kifizetésre kerül a beszállítóknak, így azon haszon/tartalék nem képződik.

A Közbeszerzési Döntőbizottság D.161/13/2023. számú határozatában a minimálbér emelkedése vonatkozásában rögzítette az alábbiakat:

» 40. A Döntőbizottság nem tudta elfogadni a nyertes ajánlattevő kiegészítő árindoklásában, illetőleg az ajánlatkérő észrevételében foglalt azon érvelést, hogy a következő évre áthúzódó szerződések esetében nem kell a szolgáltatási óradíj tekintetében a minimálbér emelkedéssel számolni, mert a minimálbér mértékének változása egy bizonytalan, előre nem látható esemény. Mint ahogy arra a kérelmező is utalt, az elmúlt 13 évben – az infláció mértékét is figyelembe véve – kivétel nélkül minden évben sor került a minimálbér emelésére. Tehát nem hagyhatók figyelmen kívül az éveken át tartóan és következetesen érvényesülő azon gazdasági folyamatok, amelyek az ajánlati ár képzésére is hatással vannak. Azzal egyetért a Döntőbizottság, hogy a következő évi minimálbér emelkedés pontos mértékének meghatározása nem várható el, az azonban igen, hogy a több évre áthúzódó szerződés esetében az ajánlattevő az előző évi minimálbéremelés mértékét és az inflációs várakozásokat is figyelembe véve, számoljon a minimálbér növekedésével az ajánlati ára képzése során. *Éppen azáltal válik megalapozottá és a gazdasági ésszerűséggel összeegyeztethetővé az ajánlattevő ajánlati ára, ha annak képzése során a hatályos jogszabályi követelmények mellett figyelemmel van a szerződés időtartama alatt várhatóan bekövetkező jogszabályi változásokra is.*«

Fent kiemelt állítás általános érvényűen mondja ki – így a minimális építőipari rezsiorádjra vonatkozóan is irányadó –, hogy ajánlattevő kötelessége figyelemmel lenni árképzése során (és abba beépíteni) a szerződés időtartama alatt várhatóan bekövetkező jogszabályi változások alapján bekövetkező költségemelkedésekre.

Ajánlattevő a rezsiorádj képzése során az alapbérre vonatkozóan ezt meg is tette, azonban a rezsiorádj összes többi költségtetele tekintetében nem, mely által az alapbéren kívül az összes tétel alacsonyabb a jogsza-

bályban előírt és 2025. évi teljesítés során alkalmazandó mértéknél, melynek indokát a szállásköltség és csoportos személyszállítás kivételével nem adta meg.

Fentiek alapján egyértelmű, hogy az ajánlattevő által megajánlott ajánlati áron a szerződés nem teljesíthető, mely által az ajánlati ár aránytalanul alacsonynak minősül, ezért Bíráló Bizottság javasolja Ajánlatkérő döntéshozójának, hogy ajánlattevő ajánlatát, figyelemmel a Kbt. 72. § (3) bekezdésére, nyilvánítsa érvénytelennek a Kbt. 73. § (2) bekezdése alapján.

Fentiekre tekintettel Ajánlattevő ajánlata, figyelemmel a Kbt. 72. § (3) bekezdésére, a Kbt. 73. § (2) bekezdése alapján érvénytelen.

II. Költségvetés Fa és műanyag szerkezet elhelyezése költségvetési fül:

Valamennyi, az ajánlatkérő által előírt nyílászáró háromszoros ütközési profillal került előírásra. Ajánlattevő anyagárait alátámasztó árajánlatban 2 gumitömítéssel került megajánlásra az összes nyílászáró, azaz kétszeres ütközési profillal.

Ajánlatkérő a nyílászárókra vonatkozó műszaki leírást a 321/2015. Kormányrendelet 46. § (2) bekezdése szerinti előírások szerint határozta meg. A Közbeszerzési Döntőbizottság D.116/10/2022. számú határozata értelmében, ezáltal az egyenértékűség vizsgálata kizárt, a műszaki megfelelés vizsgálatára van lehetőség, melyet Bíráló Bizottság elvégez.

Bíráló Bizottság közbeszerzés tárgya szerinti szakértelemmel rendelkező tagja tájékoztatja a Bíráló Bizottság tagjait, hogy a nyílászárók ütközési profilja kihatással van a nyílászáró hőszigetelésére, vízszigetelésére, továbbá a hangszigetelésre is. Kettő ütközési profil esetén 2 gumiréteg között 1 légréteg van, míg a háromszoros ütközési profil 2 légréteget képez, így jobb a nyílászáró hőszigetelése, vízszigetelése és a hangszigetelésre is kihatással van a légrétegek száma. Fentiek értelmében a 2 ütközési profillal ellátott nyílászáró nem tekinthető műszaki-funkcionális szempontból megfelelő műszaki megoldásnak az ajánlatkérő által a közbeszerzés tárgyaként előírt 3 ütközési profillal ellátott nyílászáró tekintetében.

Bíráló Bizottság megállapítja, hogy a megajánlott nyílászárók nem felelnek meg a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott feltételeknek.

Ajánlattevő ajánlatában nem jelezte a közbeszerzési dokumentumoktól eltérő megajánlást egyetlen költségvetési tétel tekintetében sem, viszont a megajánlott nyílászárók egyike sem felel meg a konszignációban meghatározott műszaki leírásnak az ütközési profil tekintetében.

Bíráló Bizottság megállapítja, hogy azáltal, hogy ajánlattevő az ajánlattételi határidőig benyújtott ajánlatában egyetlen helyen sem jelzett a műszaki közbeszerzési dokumentumoktól eltérő megajánlást, ebből az következik, hogy ajánlattevő az ajánlatkérő által az árazatlan költségvetésben, tervekben, és konszignációban előírt műszaki tartalomra tett ajánlatot, melyre vonatkozóan az ajánlati kötöttség az ajánlattételi határidő lejártával beállt. A Kbt. 81. § (11) bekezdése értelmében a nyílt eljárásban az ajánlatkérő a felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott feltételekhez, az ajánlattevő az ajánlatához az ajánlattételi határidő lejártától kötve van, azaz ajánlattevő ajánlati kötöttsége az árazatlan költségvetésben és a tervekben, valamint a konszignációban meghatározott műszaki előírásokra beállt.

Ajánlattevő a kiegészítő árindokolásban az ajánlati ára alátámasztásaként olyan nyílászárókat mutatott be, melyek nem felelnek meg az árazatlan költségvetésben és a konszignációban meghatározott műszaki paramétereknek, attól ütközési profil tekintetében eltérnek, mely által sérült az ajánlati kötöttség. Egyebekben a megajánlott nyílászárók műszaki szempontból sem felelnek meg a közbeszerzés tárgyában (árazatlan költségvetés és konszignáció) előírtaknak.

Fentiek alapján Bíráló Bizottság javasolja ajánlatkérő döntéshozójának, hogy ajánlattevő ajánlatát a Kbt. 73. § (1) bekezdése alapján nyilvánítsa érvénytelennek, tekintettel arra, hogy az egyrészt nem felel meg az ajánlati, ajánlattételi vagy részvételi felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban rögzítetteknek, valamint másrészt nem felel meg a jogszabályokban meghatározott feltételeknek.

Fentiekre tekintettel Ajánlattevő ajánlata a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelen.

III. Költségvetés Kőburkolat készítése 3. tétel: Vakvezető és jelzőkő készítése, homokagyazatra fektetve, 10x20x6, 20x20x6, 20x30x6, 30x30x6 cm-es méretben LEIER Taktilis jelzőkő 10x20x6 cm méretben, pogácsás fehér, 60 cm szélességben Cikkszám: HUTJS5218

Ajánlattevő anyagárait alátámasztó árajánlatban az anyagok elnevezésű pdf. fájlban a 9. tétel Leier térkő Piazza 10*20*6 taktilis jelzőkő szürke színben került megjelölésre, mely által a megajánlott jelzőkő nem felel meg az árazatlan költségvetésben meghatározott műszaki leírásnak a szín tekintetében.

Bíráló Bizottság megállapítja, hogy ajánlattevő által megajánlott termékszín nem felel meg az ajánlatkérői előírásnak, és szín vonatkozásában egyenértékűség nem vizsgálható. Megállapítható továbbá, hogy azáltal, hogy ajánlattevő az ajánlattételi határidőig benyújtott ajánlatában egyetlen helyen sem jelzett a műszaki közbeszerzési dokumentumoktól eltérő, vagy egyenértékű megajánlást, ebből az következik, hogy ajánlattevő az ajánlatkérő által az árazatlan költségvetésben, tervekben, és konszignációban előírt műszaki tartalomra tett ajánlatot, melyre vonatkozóan az ajánlati közttség az ajánlattételi határidő lejártával beállt. A Kbt. 81. § (11) bekezdése értelmében a nyílt eljárásban az ajánlatkérő a felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott feltételekhez, az ajánlattevő az ajánlatához az ajánlattételi határidő lejártától kötve van, azaz ajánlattevő ajánlati közttsége az árazatlan költségvetésben és a tervekben, valamint a konszignációban meghatározott műszaki előírásokra beállt.

Ajánlattevő a kiegészítő áringokolásban az ajánlati ára alátámasztásaként olyan jelzőkövet mutatott be, mely nem felel meg az árazatlan költségvetésben meghatározott műszaki paramétereknek, attól a szín tekintetében eltér, mely által sérült az ajánlati közttség.

Fentiek alapján Bíráló Bizottság javasolja ajánlatkérő döntéshozójának, hogy ajánlattevő ajánlatát a Kbt. 73. § (1) bekezdése alapján nyilvánítsa érvénytelennek, tekintettel arra, hogy az egyrészt nem felel meg az ajánlati, ajánlattételi vagy részvételi felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban rögzítetteknek, valamint másrészt nem felel meg a jogszabályokban meghatározott feltételeknek.

Fentiekre tekintettel Ajánlattevő ajánlata a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelen."

A jogorvoslati kérelem

A kérelmező a jogorvoslati kérelmében az ajánlata érvénytelenségét megállapító ajánlatkérői közbenső döntés három érvénytelenségi indokát támadta. Megsértett jogszabályi rendelkezéseként megjelölte a Kbt. 72. § (3)

bekezdésére, a Kbt. 73. § (2) bekezdésére és a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontjára tekintettel a Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdéseit, és a Kbt. 71. § (1) bekezdését.

Az ajánlatkérő észrevétele

Kérte a jogorvoslati kérelem elutasítását, alaptalanság miatt.

A Döntőbizottság döntése és annak indokai

A Döntőbizottság a jogorvoslati kérelemnek helyt adott, és megállapította, hogy az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 72. § (3) bekezdésére, a Kbt. 73. § (2) bekezdésére és a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontjára tekintettel a Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdéseit.

A Döntőbizottság megsemmisítette az ajánlatkérőnek a kérelmező ajánlatának érvénytelenségéről szóló közbenső döntését, és a jelen közbeszerzési eljárásban azt követően hozott döntéseit.

A Döntőbizottság az ajánlatkérőt 2.000.000.-Ft bírság megfizetésére kötelezte.

A határozat indokolása a következőket rögzítette:

A Döntőbizottság a Kbt. 3. § 16. pontja alapján megállapította, hogy a kérelmező az ajánlatának érvénytelenségét megállapító közbenső döntést vitatta, amely egy kérelmi elemnek minősül, ezért a Döntőbizottság a jogorvoslati kérelmet egy kérelmi elemként, de az egyes érvénytelenségi indokokat külön-külön vitató jogorvoslati kérelmi elemként vizsgálta.

A Döntőbizottság megállapította, hogy a kérelmező az ajánlatának érvénytelenségével érintett indokolását, kiegészítő indokolását üzleti titoknak nyilvánította, melyre tekintettel a Döntőbizottság a Kbt. 145. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 27. § (2) bekezdése szerint folytatta le a vizsgálatot.

A Döntőbizottság a jogorvoslati kérelmet érdemben vizsgálta, és az alábbi indokokra tekintettel megállapította, hogy a jogorvoslati kérelem alapos.

A jogorvoslati kérelem 1. eleme szerint az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 72. § (3) bekezdésére, a Kbt. 73. § (2) bekezdésére tekintettel a Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdését.

A konkrét esetben az ajánlatkérő a kérelmező ajánlati árát aránytalanul alacsonynak minősítette, és a kérelme-

zótól árindokolást és kiegészítő árindokolást kért. A kérelmező az árindokolását, és a kiegészítő árindokolását benyújtotta, amelyeket üzleti titoknak minősített.

Az ajánlatkérő a közbenső döntésében az 1. érvénytelenségi indok körében megállapította, hogy a kérelmező ajánlati ára aránytalanul alacsonynak minősül.

Az ajánlatkérő elsőként azt a megállapítást tette, hogy a kérelmező árindokolásában szövegesen hivatkozott pályázatok a foglalkoztatás költségeire vonatkozóan a 2025. évre nem nyertek igazolást, azok nem indokolják az alacsonyabb rezsioradíj alkalmazását.

A második megállapítása az indokolásnak az, hogy a kérelmező a 18/2023. ÉKM rendeletben meghatározott rezsioradíjtól való eltérés indokai között nem adta meg az ügyvitel és munkahelyi irányítás soron tapasztalható eltérés okát.

Az érvénytelenségről szóló indokolás harmadik megállapítása keretében az ajánlatkérő saját számítással levezette a kérelmező 2024. évre érvényes ajánlott rezsioradíjtól való eltérésének indokolása alapján feltételezett értékekkel a kérelmező 2025. évre vélhetően számítható rezsioradíját, és megállapította, hogy nem számolt a várható jogszabályváltozás miatt alkalmazandó várhatóan magasabb ajánlott építőipari rezsioradíjjal, az alapbérén kívül az összes tétel alacsonyabb a jogszabályban előírt mértéknél.

A Döntőbizottság a fenti indokok vizsgálata alapján megállapította, hogy a kérelmező valóban nem tudta alátámasztani, hogy van hatályban lévő, vagy a kivitelezés várható idejére hatályba lépő foglalkoztatási támogatása 2025. évre, azonban a munkabér jellegű költségeknél ezzel láthatóan nem is számolt, így a számításokkal alátámasztott rezsioradíjának mértékét ez nem befolyásolta, tehát ebből nem vonható le olyan következtetés, hogy emiatt teljesíthetetlen lenne a vállalása.

Nem helytálló az ajánlatkérő azon megállapítása sem, hogy a kérelmező nem indokolta a rezsioradíj összetételének részletezése során az ügyvitel és munkahelyi irányítás soron a rendeletről való eltérés okát. A kérelmező az első árindokolásban az ügyvitel és munkahelyi irányítás költségével kapcsolatban azt nyilatkozta, hogy az eszközök, berendezések, felszerelések és alapanyagok helyi telephelyen való tárolása, valamint az itt lévő

iroda- és szociális helyiségek miatt e tekintetben nem terheli bérleti díj, ezzel tudja csökkenteni a költségét.

Az ajánlatkérő árindokolás kérésében kifejezetten azt írta elő, hogy a 2024. évre vonatkozó minimális építőipari rezsioradíjat figyelembe véve kell megadni az indokolást, és az ettől való lefelé történő eltérés esetén különös figyelemmel vizsgálja a Kbt. 72. § (4) bekezdése szerinti körülmények fennállását, azaz a környezetvédelmi, szociális és munkajogi előírások betartását.

Az is megállapítható, hogy az ajánlatkérő a normaidők alátámasztását az „Építőipari Normagyűjtemény” alapján várta el. A megnevezés nagybetűs szókezdetei (tulajdonnév) arra utalnak, hogy az ajánlatkérő valamilyen konkrét normagyűjtemény használatát írta elő, azonban ilyen nevű termék vagy gyűjtemény nem lelhető fel. Témájában és elnevezésében hasonló, normaidőket is tartalmazó adatbázisok a Magyar Államkincstár Agrártámogatási Főosztálya (kifizető ügynökség) által üzemeltetett „Építési Normagyűjtemény” azaz ÉNGy, és a TERC Kft. által fejlesztett és karbantartott „Összevont Építőipari Normarendszer” azaz ÖN.

A normaidőket a kérelmező - nyilatkozata és a mellékelt számítások szerint - a TERC Kft. rendszere szerint mutatta be. Már az alap árindokolásában jelezte, hogy a teljesíthetőség biztosítása érdekében igazolta a díjköltségeket ezekkel a normákkal, de azok az építőiparban ismert és elismerten számos esetben túlzóak, és nem szükséges annyi idő a ténylegesen adott kivitelezési feladathoz, azaz kevesebb idő alatt, így kevesebb díjráfordítással is megvalósítható a teljesítés, ami további eredménytartalekot jelent számára.

A rezsioradíj összetételének részletezését az ajánlott építőipari rezsioradíj mértékéről szóló, az ajánlatkérő által az indokoláskérésben előírt 2024. évi miniszteri rendelet mellékletének struktúrája szerint mutatta be a kérelmező. Az ajánlattétel és az árindokolás készítésének időpontjában hatályban lévő 18/2023. (X. 5.) ÉKM rendeletben szereplő költségnemek közül az „alapbér” és a „foglalkoztatói járulékok” esetén a rendeletnél magasabb, míg a „szállásköltség”, a „csoportos személyszállítás” és az „ügyvitel, munkahelyi irányítás költsége” esetén a rendeletnél alacsonyabb értékeket szerepeltetett.

A „szállásköltség” és a „csoportos személyszállítás” esetén alkalmazott negatív eltérést a helyben teljesítéssel

indokolta, mivel székhelye 5 km-re, telephelye 1,8 km-re található a kivitelezés helyszínétől.

Az „ügyvitel, munkahelyi irányítás költsége” esetén alkalmazott negatív eltérést azzal indokolta, hogy az eszközök, berendezések, felszerelések és alapanyagok helyi telephelyen való tárolása, valamint az itt lévő iroda- és szociális helyiségek miatt e tekintetben nem terheli bérleti díj, ezzel tudja csökkenteni a költségét.

Az „alapbér” és a „foglalkoztatói járulékok” esetén a hatályban lévő rendeletben megadottnál magasabb értékekkel számolt, amik egyébként megfelelnek az ajánlattételi határidő és az árandokolás benyújtása után hatályba lépett, az ajánlott építőipari rezsiorádij mértékéről szóló 44/2024. (XII. 20.) ÉKM rendeletben megadott 2025. évre ajánlott értékeknek is.

Az ajánlatkérő ezután a kiegészítő árandokolás kérelmében gyakorlatilag arra szólította fel a kérelmezőt, hogy a 2025. évre vonatkozó bértámogatási okiratokkal támassza alá a rezsiorádija, és az akkor hatályos, 2024. évre vonatkozó ÉKM rendeletben megadott rezsiorádij közötti különbséget.

Az ajánlatkérő emellett abban látta indokát annak, hogy a megadott áron a szerződés nem teljesíthető, hogy az időközben megjelent és hatályba lépett, az ajánlott építőipari rezsiorádij mértékéről szóló 44/2024. (XII. 20.) ÉKM rendeletben meghatározott rezsiorádij magasabb, mint amivel a kérelmező számolt, és ezt az – ajánlatkérő által „minimális”-nak nevezett – rezsiorádijat 2025. évben kötelező alkalmazni.

Az ajánlatkérő elvégzett egy számítást, amelynek során a kérelmező árandokolásában megadott eltérések egy részét figyelembe véve – feltételezve hogy a kérelmező által megadott egyes eltérések százalékos mértékűek – a 2025. évben hatályos ÉKM rendelet értékeiből ezen százalékos csökkentéseket levonta. Ebből megállapította, hogy az így kapott „2025. évben a kérelmező által kötelezően alkalmazandó minimális rezsiorádij” és a kérelmező által bemutatott normaidő szorzata meghaladja a kérelmező által megajánlott árat. Az ajánlatkérő azt is felrótta a kérelmezőnek, hogy erre a jogszabályváltozásra számítnia kellett, és az e miatti többletköltséget be kellett volna építenie az árképzésébe (azaz a rezsiorádija meghatározásába).

Az ajánlatkérőnek a 44/2024. (XII. 20.) ÉKM rendeletre történt hivatkozása körében a Döntőbizottság rámutatott, hogy a kérelmező a rezsiorádijának összetevőit

nem az árandokolás eljárásakor hatályos ÉKM rendeletben található költségelemek százalékos arányában adta meg az árandokolásában, hanem konkrét költségösszeggel. Azaz az is elképzelhető, hogy ez az összeg olyan mértékű, amibe a kérelmező már beleszámolhatta a várható áremelkedést, de az is lehetséges, hogy nem, azonban ez nem tudható, így az ajánlatkérő egy ilyen, feltételezésekre alapozott számítással nem igazolhatja a teljesítés lehetetlenségét. Továbbá az ajánlatkérő a kérelmező rezsiorádij számításának összetevői közül csak két értéket választott ki „csökkentő tényezőként” (szállítás, és személyszállítás), a harmadik, „ügyvitel, munkahelyi irányítás költsége” csökkentett értékével még százalékosan sem számolt, ami egy további önkényes feltétel a számításban, annak alkalmazhatóságát megkérdőjelezi.

A 44/2024. (XII. 20.) ÉKM rendelet 2024. december 20-án került közzétételre, e rendelet a 3. §-a alapján a kihirdetését követő 5. napon lépett hatályba. Mindezek alapján a kérelmező az ajánlattételkor nem, csak a 2025. január 8-i kiegészítő indokolásában számolhatott volna először a 44/2024. (XII. 20.) ÉKM rendeletben ajánlott építőipari rezsiorádij mértékkel. Az ajánlatkérő indokálaskérelési előírásai ennek megfelelően a 2024. évre ajánlott rezsiorádij körében kerültek kiadásra.

A fentiek alapján az ajánlatkérő a 44/2024. (XII. 20.) ÉKM rendeletre a Kbt. 72. §-a szerinti árandokolásos eljárás keretében az érvénytelenség indokolásában alapítalanul hivatkozott. Az ajánlatkérő ugyanis az árandokolás kérelmében a kérelmező felé a 44/2024. (XII. 20.) ÉKM rendelet alapján indokolási kötelezettséget nem támasztott, az ajánlatkérő a 2025. évi ajánlott rezsiorádij mérték számítását csak az ajánlat jogszabálynak való megfelelése körében vonhatná bírálati körbe a Kbt. 72. § (4) és 73. § (4) bekezdése szerint.

Mindezek alapján a Döntőbizottság a jogorvoslati kérelem 1. eleme körében megállapította, hogy az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 72. § (3) bekezdésére, a Kbt. 73. § (2) bekezdésére tekintettel a Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdéseit.

A jogorvoslati kérelem 2. eleme szerint az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 71. § (1) bekezdése, valamint Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja, a Kbt. 72. § (3) és a Kbt. 73. § (2) bekezdése alapján, a Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdéseit.

A Döntőbizottság a bizonyítékok értékelése alapján megállapította, hogy az érvénytelenség közbenső dön-

tésben rögzített indokolása szerint az ajánlatkérő szerint egyrészt a kérelmező által az árindokolásban szereplő összes nyílászáró 2 gumitömítéses, azaz kétszeres ütközési profilú, ellenben a műszaki dokumentációban minden nyílászáró háromszoros ütközési profillal került előírásra, amely miatt műszakilag nem felel meg az ajánlat. Másrészt, mivel a kérelmező nem jelezte az ajánlatában, hogy műszakilag egyenértékű termékkel kíván teljesíteni, ezért az ajánlati kötöttség a műszaki dokumentációban leírt háromszoros ütközésű profilokkal készülő nyílászárókra állt be, így az árindokolásban bemutatott két gumitömítéses nyílászárókkal a kérelmező megsértette az ajánlati kötöttségét.

A Döntőbizottság rámutatott elsődlegesen, hogy az árindokolás célja egy bizonyítási eszköz, amivel az ajánlattevő alátámasztja a megajánlásának teljesíthetőségét. Az árindokolás során benyújtott dokumentumok nem válnak az ajánlat részévé, azok csak a teljesíthetőség alátámasztását szolgálják. Ennél fogva a konkrét esetben az ajánlati kötöttség nem sérült.

A műszaki nem megfelelés körében a Döntőbizottság megállapította, hogy a tervek között a nyílászáró konszignációkban összesen 10 féle külső nyílászáró (119 db, K1-től K8-ig) és 4 féle belső ajtó (11 db, A1-től A4-ig) szerepelt. A külső nyílászáróknál volt 4 típus (K5, K6, K7 és K8, összesen 66 db), amik fix üvegezésűek voltak, azaz ezek esetén nincs értelme tok-szárny ütközésről beszélni, nem is volt ezzel kapcsolatos előírás rájuk. A maradék 6 féle külső és 4 féle belső nyílászárónál az előírás volt a „háromszoros ütközésű profilokkal” és az „EPDM gumi tömítéssel”. Azaz az ajánlatkérő azon megállapítása az érvénytelenség indokolásában, hogy „minden nyílászáró háromszoros ütközési profillal került előírásra”, nem helytálló. Továbbá a belső nyílászárók 5 légkamrás, a külső nyílászárók 6 légkamrás profillal kerültek előírásra.

A kérelmező által az árindokolásban becsatolt árajánlatban a nyílászárók kétféle szárny-tok profilrendszerrel készültek. A Döntőbizottság a vizsgálatot elvégezte, és az üzleti titokra tekintettel akként rögzíti, hogy az 1_profillal készült termékek leírásában az árajánlatban az szerepel, hogy „2 gumitömítés”, a 2_profillal készült leírásában „3 gumitömítés”. Tehát nem helytálló az ajánlatkérő indokolásában tett azon megállapítása, hogy a kérelmező „alátámasztó árajánlatban 2 gumitömítéssel került megajánlásra az összes nyílászáró, azaz kétszeres ütközési profillal.”

Az ajánlatkérő előírása háromszoros ütközés volt, és egy másik előírás volt az EPDM gumitömítés. Fontos, hogy nem minden nyílászáró készül úgy, hogy minden tok-szárny ütközés tömített. Vannak olyan profilrendszerek, ahol a külső oldali ütközésnél nincs tömítés, azaz „kemény ütközés”, csak a belső és a közbenső ütközés tömített, azaz „lágy ütközés”. A konszignációban megadott adatokból nem lehet azt kiolvasni, hogy az ajánlatkérő mindhárom ütközést tömített ütközésként írta volna elő. Csak abból az információból, hogy 2 gumitömítés van, nem következik feltétlenül az, hogy a tok-szárny csatlakozás kétszeres ütközésű, azaz hibás az ajánlatkérő azon megállapítása, hogy a „2 gumitömítés” az kétszeres ütközést jelent és ezért nem felel meg az ő előírásának. Ugyanakkor az 1_profil valóban nem felel meg a tervben előírtaknak, de nem az ajánlatkérő által megadott okból, hanem a következők miatt.

Mindkét profilrendszer (azonos gyártó, azonos termékvonal, másik típus) részletes műszaki dokumentációja megtalálható a gyártó és több kereskedő honlapján is, így mindkét profilrendszer – eljárás szempontjából releváns – tulajdonságai rendelkezésre állnak:

- az 1_profil 5 légkamrás, 2 ütközéses, mindkét ütközés gumitömítéses.
- a 2_profil 6 légkamrás, 3 ütközéses, mindhárom ütközés gumitömítéses.

Levonható az a következtetés, hogy az árindokolásban bemutatott K1, K2, K3 és K4 jelű nyílászárók műszakilag nem feleltethetők meg a tervben előírtaknak egyrészt azért, mert háromszoros helyett kétszeres szárny-tok ütközéssel készülnek, másrészt azért, mert 6 helyett 5 légkamrásak. Az A1, A2, A3 és A4 jelű nyílászárók sem feleltethetők meg a tervben előírtaknak, mert háromszoros helyett kétszeres szárny-tok ütközéssel készülnek. Az egyes típusok mennyiségét is figyelembe véve összesen 34 db nyílászáró nem feleltethető meg a tervben előírtaknak valamilyen oknál fogva.

A K5, K6, K7 és K8 jelű nyílászárók fix üvegezésűek, itt nincs szárny-tok ütközés és előírás sem volt rá a tervben. Mivel ezek a 2_profillal lettek bemutatva, azaz 6 légkamrásak, így megfelelnek a tervben előírtaknak. A K5* és K6* jelű nyílászárókat szintén 2_profillal árazta a kérelmező, így ezek is megfelelnek a terv előírásának mind a légkamrák, mind az ütközések számában. Az egyes típusok mennyiségét is figyelembe véve összesen 96 db nyílászáró megfeleltethető a tervben előírtaknak.

A fentiek alapján az érvénytelenség jogcíme a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján jogsértő, mivel az ajánlatkérő által kifogásolt műszaki tartalom nem az ajánlatban, hanem az árindokolásban található, a kérelmező megajánlása a közbeszerzési dokumentumokban megadott tulajdonságú termékekre vonatkozott. Ebben az esetben az ajánlatkérőnek azt kellett volna vizsgálnia és megállapítania, hogy a – bírálókat szerint nem megfelelő – eltérő műszaki tartalommal bemutatott árindokolás alkalmas-e arra, hogy alátámassza az ajánlatban tett megajánlást.

A fentiek alapján az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 71. § (1) bekezdése, valamint Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja, a Kbt. 72. § (3) bekezdése és a Kbt. 73. § (2) bekezdése alapján, a Kbt. 69. § (1), (2) bekezdéseit.

A jogorvoslati kérelem 3. eleme szerint az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 71. § (1) bekezdése, valamint Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja, a Kbt. 72. § (3) bekezdése és a Kbt. 73. § (2) bekezdése alapján, a Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdéseit.

E körben az érvénytelenség indokolása szerint egyrészt a kérelmező által az árindokolásban bemutatott anyagbeszerzési listán szereplő taktilis térkő szürke színű, ellentétben a költségvetési kiírásban szereplő fehér színnel, ami miatt műszakilag nem felel meg. Másrészt, mivel a kérelmező nem jelezte ajánlatában, hogy műszakilag egyenértékű termékkel kíván teljesíteni, ezért az ajánlati kötöttség a költségvetésben leírt fehér színű térkőre állt be, így az árindokolásban bemutatott szürke térkővel a kérelmező megsértette az ajánlati kötöttségét.

A felvilágosítás kérés intézménye arra szolgál, hogy az *ajánlatban* lévő ellentmondást, nem egyértelmű kijelentést, nyilatkozatot lehessen tisztázni. Mivel a feltárt ellentmondás az árindokolásban található, így az abban található ellentmondás, nem egyértelmű kijelentés, nyilatkozat nem tisztázható felvilágosítás kéréssel, csakis további kiegészítő árindokolás kéréssel, a Kbt. 72. §-a szerinti eljárás keretében. A Kbt. 71. § és 72. §-ában szabályozott eljárási cselekmények elkülönülnek, azok nem átjárhatók.

A műszaki nem megfelelés körében a Döntőbizottság megállapította, hogy a közbeszerzési dokumentáció valóban ellentmondásos volt a taktilis térkő színének vonatkozásában a következők szerint. A költségvetési kiírásban fehér színű, pogácsás Leier jelzőkő szerepelt. Az akadálymentesítési műszaki leírásban szín meghatározás nélkül pöttyös bordázatú Leier vagy Abeton taktilis jelölés, valamint hivatkozás az akadálymentes tervre. A hivatkozott akadálymentesítési részletterven antracit színű, pöttyös bordázatú térkő szerepel. Az antracit egy sötétszürke árnyalat. A kérelmező árindokolásában szürke Leier Piazza taktilis jelzőkő szerepelt.

Ennek a konkrét esetben jelentősége nincs, ugyanis az árindokolás nem szakmai ajánlat, az csak a teljesíthetőség alátámasztását szolgálja. A nyilvánosan elérhető gyártói és kereskedői árlisták szerint a kérelmező megajánlása szerinti taktilis jelzőkő fehér és szürke színváltozatának ára minden esetben pontosan megegyezik, így az ár alátámasztására tökéletesen megfelelt a kérelmező által bemutatott anyagár-ajánlat.

Az érvénytelenség jogcímeiként a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja nem helytálló, mivel az ajánlatkérő által kifogásolt műszaki tartalom nem az ajánlatban, hanem az árindokolásban található, mely a Kbt. 72. §-a szerinti eljárásban merült fel. Ebben az esetben az ajánlatkérőnek azt kellett volna vizsgálnia és megállapítania, hogy a – bírálókat szerint – eltérő műszaki tartalom alátámasztja-e az ajánlatban tett megajánlást. Amennyiben az nem támasztotta volna alá, úgy a Kbt. 72. § (3) szerint kellett volna az ajánlatkérőnek eljárnia, és a Kbt. 73. § (2) bekezdését megjelölnie érvénytelenségi okként, azonban a Döntőbizottság fenti megállapítása alapján jelen esetben ennek feltétele nem állt fenn.

A fentiek alapján az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 71. § (1) bekezdése, valamint Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja, a Kbt. 72. § (3) bekezdése és a Kbt. 73. § (2) bekezdése alapján, a Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdéseit.

A határozat ellen keresetet nyújtottak be a bírósághoz.